

Aanleiding

In 2010 hebben de Randstedelijke Rekenkamer en de Rekenkamer Almere de mogelijkheden besproken om gezamenlijk onderzoek te doen naar de Investeringsimpuls Flevoland-Almere (IFA). Vanwege een reeds lopende evaluatie hebben beide Rekenkamers destijds besloten het onderwerp te blijven volgen, maar vooralsnog niet te onderzoeken. De Rekenkamer Almere heeft het onderwerp IFA in haar onderzoeksprogramma 2010-2014 opgenomen. In april 2012 is vervolgens door de programmaraadsleden vanuit Provinciale Staten van de provincie Flevoland¹ aan de Randstedelijke Rekenkamer aangegeven dat er behoefte bestaat aan een onderzoek naar de Investeringsimpuls Flevoland-Almere. De Randstedelijke Rekenkamer heeft de mogelijkheden voor een onderzoek naar dit onderwerp verkend en vervolgens besproken met de programmaraadsleden, de ambtelijke organisatie van de provincie Flevoland en de Rekenkamer Almere. Beide Rekenkamers hebben na overleg besloten om het onderwerp IFA2 samen op te pakken om op die manier het onderwerp zowel van gemeentelijk als provinciale zijde te kunnen belichten en daardoor de gemeenteraad en Provinciale Staten beter te kunnen informeren.

Investeringsimpuls Flevoland-Almere

De provincie Flevoland en de gemeente Almere hebben in december 2006 een convenant gesloten waarin is afgesproken dat de provincie € 100 miljoen² beschikbaar stelt voor de versterking van de economische positie en het creëren van een uniek stedelijk klimaat in Almere: de Investeringsimpuls Flevoland-Almere. In het Convenant zijn vijf programmalijnen afgesproken:

1. versterking economische structuur;
2. kwaliteitsslag groenblauwe stad;
3. versterking voorzieningenstructuur;
4. versterking hoger onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs; en
5. infrastructurele knelpunten.

Voor elke programmalijn is een doelstelling geformuleerd. Het Convenant is uitgewerkt in een meerjarenprogramma, waarin steeds voor vier jaar de programmalijnen worden geconcretiseerd. Voor elk project wordt uiteindelijk een projectovereenkomst gesloten.

Het bedrag van de Investeringsimpuls Flevoland Almere (verder: IFA) komt in drie tranches beschikbaar. De eerste tranche van € 35 miljoen (IFA 1) liep van 2006 tot en met 2010. De tweede tranche (IFA 2) zou eveneens € 35 miljoen bedragen en loopt van 2011 tot en met 2015. Inmiddels is afgesproken dat op de tweede tranche € 2 mln wordt gekort en op de derde tranche € 9 mln.

Timing van het onderzoek

In het convenant is afgesproken dat het convenant elke vier jaar wordt geëvalueerd. IFA1 is in 2010 in opdracht van de provincie geëvalueerd door Twynstra Gudde. Behalve de evaluatie zelf heeft Twynstra Gudde ook een aanvullend rapport uitgebracht. In dat rapport is geanalyseerd in hoeverre de activiteiten en de prestaties hebben bijgedragen aan de doelstellingen van IFA. Twynstra Gudde heeft bij de evaluatie zowel naar de bestuurlijke verhoudingen rondom IFA en de sturing van de projecten als naar doeltreffendheid gekeken.

De aanbevelingen en toezeggingen hebben betrekking op o.a. besluitvorming, meetbaarheid, aansluiting bij de doelstellingen van IFA en duidelijkheid over rollen en taken. In juli 2012 hebben PS besloten zelf meer beslissingsbevoegdheid wat betreft de projecten binnen IFA te willen hebben. Het onderwerp IFA blijft actueel voor PS.

¹ De Randstedelijke Rekenkamer kent een programmaraad samengesteld uit statenleden uit de vier Randstedelijke provincies. Deze programmaraad adviseert de Rekenkamer over de onderzoeksprogrammering.

² Het totale bedrag is inmiddels bijgesteld tot 89 mln ipv 100 mln in verband met bezuinigingen.

De volgende evaluatie van IFA zou in 2014 plaats moeten vinden. De programmaraadsleden van de provincie Flevoland hebben echter aangegeven dat zij reeds halverwege de looptijd van IFA2 inzicht willen hebben in de vraag of en hoe de afgesproken verbeteringen zijn geïmplementeerd. De Randstedelijke Rekenkamer heeft daarom aangegeven om na het zomerreces van 2013 de resultaten van het onderzoek voor Provinciale Staten beschikbaar te willen hebben.

Tot nu toe zijn voor IFA2 twee nieuwe projecten beschikbaar. Uit overleg met de ambtelijke organisatie is gebleken dat op korte termijn geen nieuwe projecten zullen worden beschikbaar. Om die reden hoeft niet gewacht te worden met de start van dit onderzoek.

Invalshoek onderzoek

Bij dit onderzoek zal worden gekeken naar de manier waarop de werkwijze bij IFA2 is veranderd ten opzichte van IFA1. Aan de hand van de tot nu toe beschikte projecten (dit betreft twee projecten, beide in 2012 beschikbaar) kan worden bekeken of de doorgevoerde verbeteringen ook worden nageleefd. Sommige aanbevelingen zien ook op nog lopende projecten uit IFA1. Deze zullen voor wat betreft die aanbevelingen ook worden meegenomen. De overkoepelende vraag van het onderzoek luidt:

Hebben de provincie Flevoland en de gemeente Almere de aanbevelingen uit de evaluatie van IFA1 opgepakt en wordt daarmee het programma ook beter uitgevoerd?

Deelvragen die hierbij op basis van de aanbevelingen gesteld kunnen worden zijn:

Algemeen

1. Is duidelijk gemaakt wat de provincie wil met IFA en wat de provincie en de gemeente samen willen? Is uit het gemeenschappelijke beeld ook de vorm van de afspraken tussen de provincie en de gemeente over hoe de resterende middelen het best besteed kunnen worden voortgekomen?
2. Is de onduidelijkheid over de rolverdeling en verdeling van verantwoordelijkheden weggenomen op ambtelijk niveau, bij de bestuurlijke koppels en bij PS en de gemeenteraad ?

Projecten IFA1

3. Wordt per project een "stand van zaken" geformuleerd? En zijn in deze stand van zaken de volgende punten opgenomen?
 - bijdrage aan de doelstelling van IFA;
 - in hoeverre beoogde resultaten en effecten zijn gerealiseerd;
 - gerealiseerde resultaten en effecten die nog mogen worden verwacht en de daartoe uit te voeren activiteiten;
 - wat nodig is voor een goede uitvoering.
4. Is een besluit genomen over het verloop van de vijf projecten uit IFA1 waarvan de uitvoering na 31 december 2010 is doorgelopen?

Projecten IFA2

5. Is de uitvoering van de projecten strakker georganiseerd?
6. Worden de projecten meer professioneel uitgewerkt en beoordeeld en wat is de betrokkenheid van de bestuurlijke koppels, PS en de raad bij de besluitvorming?
7. Hoe worden de projecten gemonitord en hoe zijn de bestuurlijke koppels, PS en de raad betrokken bij de voortgang?
8. Wat is het effect van de verplichte co-financieringsafspraken op de keuze van de projecten en hoe wordt de gemeenteraad hierbij betrokken?

De vragen zullen worden beantwoord aan de hand van interviews en documenten over de evaluatie van IFA1 en de, naar aanleiding van de evaluatie, aangepaste werkwijze. Bij de vragen die meer direct betrekking hebben op de projecten (vraag 3 t/m 7) zullen ook de dossiers over de betreffende projecten betrokken worden. Op die manier zal worden bekeken of de aanbevelingen zijn opgevolgd en of deze ook in de praktijk worden uitgevoerd.

Omdat het een gezamenlijk onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer en de Rekenkamer Almere betreft, is het van belang dat duidelijk is aan wie de bevinding wordt toegeschreven (provincie of gemeente).

De uitvoering van het onderzoek zal worden uitbesteed aan een extern onderzoeksbureau. Vanuit beide rekenkamers zal dit bureau begeleid worden door een begeleidingscommissie met twee personen per Rekenkamer.

Planning onderzoek

De uitvoering van het onderzoek zal plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2013. Het bestuurlijk wederhoor zal uiterlijk voor het zomerreces afgerond zijn. Publicatie zal, afhankelijk van het moment van afronden van het bestuurlijk wederhoor, vóór of net na het zomerreces plaatsvinden.